

Піддячий В.М.,
кандидат педагогічних наук, старший
науковий співробітник відділу андрагогіки
ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України
<https://orcid.org/0000-0002-8596-6749>

РОЗВИТОК ГНУЧКИХ НАВИЧОК ФАХІВЦІВ

Сучасний ринок праці України структурується в умовах глобальної інтеграції та уніфікації економічних процесів, цифровізації всіх сфер життя людини, утвердження полікультурних суспільств, загострення воєнних конфліктів, пандемії COVID-19 та інших цивілізаційних криз. Наймаючи працівників, роботодавці оцінують не тільки їхню професійну компетентність, але й комунікативні та соціальні якості, готовність навчатися впродовж життя тощо. Це обумовлює підвищення уваги до розвитку гнучких якостей фахівців, які впливають на продуктивність їхньої співпраці з іншими. Їх розглядають як сукупність соціальних та психологічних умінь необхідних для життя у суспільстві та взаємодії з його членами. Зважаючи на це актуальним є дослідження розвитку гнучких навичок фахівців в умовах неформальної та інформальної освіти.

Згідно із звітними даними, опублікованими на сайті Всесвітнього економічного форуму (21 жовтня 2020 р.) швидка поява та впровадження нових технологій призведе до того, що 50% усіх співробітників до 2025 потребуватимуть перекваліфікації. Разом з цим до основних гнучких навичок віднесено:

- 1) активне навчання та його стратегії;
- 2) аналітичне мислення та інноваційність;
- 3) використання технологій, моніторинг та контроль;
- 4) витривалість, стресостійкість та гнучкість;
- 5) креативність, оригінальність та ініціативність;
- 6) критичне мислення та аналіз;
- 7) лідерство та соціальний вплив;
- 8) логічна аргументація, розв'язання проблем та формування ідей;
- 9) розв'язання складних проблем;
- 10) створення технологій та програмування (Whiting, 2020).

Серед основних шляхів розвитку гнучких навичок виокремлюють:

1. Співпраця з ментором у обраній сфері професійної діяльності. Вона сприятиме отриманню корисних порад, перейманню професійного досвіду та розв'язанню на цих засадах робочих проблем (Піддячий, 2020);
2. Навчання за спеціалізованою освітньою програмою, яка надаватиме якісну теорію і практику, підвищуватиме мотивацію до саморозвитку. Цьому сприятиме застосування ігрових методів, серіальних методик, сюжетних ліній тощо. Вони сприятимуть швидшому та якіснішому

навчанню. Це підвищить затребуваність фахівця на ринку праці, а відповідно і його заробіток.

3. Волонтерська діяльність. Вона передбачає долучення до роботи некомерційних організацій, участь у різних проектах на громадських засадах тощо. На цій основі розвиваються гнучкі навички, здобувається досвід вирішувати проблеми, розширюється світогляд, виникають нові соціальні зв'язки. Разом з цим, здобуті знання, уміння та практичні навички можна додавати до резюме;

4. Звернення до психотерапевта. Це надає можливість отримання допомоги у підвищенні психологічної стійкості, об'єктивності самооцінки тощо;

5. Самоосвіта, самовиховання та гармонізований саморозвиток особистості (Піддячий, 2020);

6. Отримання зворотного зв'язку від людей з якими здійснюється взаємодія. Це допоможе проаналізувати сильні та слабкі сторони роботи, критичного їх осмислення, сприятиме пошуку шляхів для подальшого їх удосконалення.

Розвиток гнучких навичок сприятиме збільшенню мотивації до активної діяльності, підвищенню її результативності, оптимальному використанню часу, ефективності комунікації з іншими людьми (Daly, 2018). Це допоможе підвищити готовність фахівця до роботи у сучасних умовах динамічного ринку праці, розвиватиме його адаптаційні можливості до змін життєвого та професійного середовища (Піддячий, 2020).

У результаті проведеного дослідження встановлено: 1) рівень розвитку гнучких навичок фахівця впливає на тривалість пошуку роботи, ефективність міжособистісної взаємодії, організацію внутрішнього та зовнішнього світу, оптимальне використання часу, динаміку професійного розвитку та досягнення поставлених цілей, швидкість орієнтування та адаптації до нових умов, досягнення успіху у професійній діяльності; 2) визначальними факторами вдосконалення гнучких навичок фахівців є здобуття життєвого досвіду, розвиток задатків, здібностей, цінностей та якостей особистості.

Список використаних джерел:

- Піддячий, В.М. (2020). Сутність і зміст професіоналізації педагогів у контексті освіти впродовж життя. *Вісник післядипломної освіти*. Серія «Педагогічні науки», 13 (42). 185-199. DOI: [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2020-13\(42\)-185-199](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2020-13(42)-185-199). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpopn_2020_13_14
- Піддячий, В.М. (2021). Сутність і зміст андрагогічної компетентності педагогів. *Молодь і ринок*, 10, 29–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2021_10_7
- Піддячий, М.І. (2020). Ключові компетентності старшокласників: організація здорового способу життя. *Науковий часопис*

Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 123, 315-319. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/32901?mode=full&locale-attribute=en>

Daly, C. (2018). Soft Skills: The Hard Skills for Today's Workforce. Skills Builder Pro. URL: https://mma.prnewswire.com/media/792186/Soft_Skills__The_Hard_Skills_for_Today_s_Workforce_Final.pdf?p=original

Whiting, K. (Oct 21, 2020). These are the top 10 job skills of tomorrow – and how long it takes to learn them. URL: https://www.weforum.org/agenda/2020/10/top-10-work-skills-of-tomorrow-how-long-it-takes-to-learn-them?utm_source=facebook&utm_medium=social_scheduler&utm_term=Education%20and%20Skills&utm_content=21%2F10%2F2020%2021%3A30&fbclid=IwAR3h_yMNY73A-WrEH7Fjap-WqRNCqMTaqIngJelhHZXdyGMmO4ppJCZgAk

Радомський І.П.,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
провідний науковий співробітник відділу андрагогіки
ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України
<https://orcid.org/0000-0003-2452-0898>*

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ АНДРАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НЕПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Педагогічний персонал закладів вищої освіти (далі – ЗВО) має володіти високим рівнем професійної компетентності. Тому в освітніх закладах значна увага приділяється формуванню та розвитку різних складових професійної компетентності науково-педагогічного персоналу.

Науковці визначають професійну компетентність викладача закладу вищої освіти як складне інтегративно-динамічне особистісне утворення, що складається з ієрархічно взаємопов'язаних функціонально-особистісного і структурно-особистісного ресурсів, що виявляються у рівні розвитку основних (когнітивного та діяльнісного) і тих що підтримують (мотиваційного, емоційно-вольового та ціннісно-рефлексивного) компонентів, що дозволяють викладачу впевнено реалізовувати посадові функції адекватно педагогічній ситуації (Холковська (Ред.), 2017, с. 21).

Важливою складовою професійної компетентності викладача закладу вищої освіти виступає андрагогічна компетентність. У вузькому розумінні її можна розглядати як психолого-педагогічну компетентність